

Aki festőkészletét adta Balázs Jánosnak

TARNÓCZI LÁSZLÓ

Decemberben hatvanötödik születésnapját ünnepli a salgótarjáni Botos Zoltán. A festőművész látásmódját gyermekkorának helyszíne, a belváros Cigánydombjának különös világa határozta meg. S ha csupán annyit tett volna egész életében, hogy a saját festőkészletét adja a ma már európai hírnő filozófus, költő-festőművésznek, a „cigánydombi József Attilaként” emlegetett Balázs Jánosnak, s ráveszi, hogy újra ecsetet fogjon a kezébe, Botos Zoltán már azzal is kiérdemelné, hogy a neve majd fönnymaradjon az utókornak. Csakhogy a halk szavú ember maga is alkotó, akinek a képeit keresik, s akiről tisztelettel beszélnek a nógrádi művésztársai.

Amikor tizenhat évvel ezelőtt Botos Zoltán Salgótarján peremkerületébe, Zagyvapálfalvára költözött, első dolgai közt volt, hogy a helyi közösségnek is megmutassa: ide sem jött üres kézzel. Festményeit akkor az Arany János Iskolában láthatták, s épp e cikk szerzőjének adatott meg, hogy a tárlatot a nagyközönség figyelmébe ajánlja. Zoltán festőművészi pályája akkor már fölfelé ívelt. Huszonöt éve ugyanis gyermekkori jó barátja, a salgótarjáni származású szobrász, Szabó Tamás saját költségén elvitte őt a mártélyi művésztelepre, ahol szinte szárnyakat kapott. Mert ugyan Botos Zoltán rajzait, akvarellfestményeit már iskolás korában beválogatták országos kiállításokra, mégsem bízott eléggé önmagában. Ezen a művésztelepen azonban barátokra lelt és sok-sok visszaigazolást kapott. Ráadásul festőként is megérintette a táj, s impresszionista hatású olajképeket kezdett festeni, amelyek aztán sokfelé eljutottak, amerikai és németországi gyűjtő is vett

közülük – a legfrissebb alkotásait pedig a Dornyay Béla Múzeum Városi Galériájában láthattuk az ősön.

Botos Zoltán decemberben 65 éves. Salgótarjáni születésű, gyermekkorának tükörcserepei a Pécskő utcában, a Cigánydombon szóródtak szét. Édesapja szobafestő-mázoló volt, édesanyja pedig a piacon használtcikk-kereskedéssel foglalkozott. A szülők mind a hét gyereküknek szakmát adtak a kezébe – mondja büszkén Zoltán. Magyarozatként pedig hozzáteszi, hogy ezt akkoriban nem minden család mondhatta el magáról. Zoltán jól tanult, így ő a képkeretező szakmája megszerzése előtt még sikeres érettségi vizsgát is tett a régi Madách Imre Gimnáziumban, aztán a „Stész”-ben csoportvezetőként dolgozó bátyja mellett helyezkedett el. Feleségével, Líviával két leánygyermeket és egy fiút neveltek fel. Mindhármuknak szakmája van, a leányok itthon élnek, Zoltán szakácsként Angliában vállalt munkát, csaposként jelenleg is ott dolgozik.

Jövőre ünnepeljük Balázs János születésének 110. évfordulóját. Az alsókubinyi származású, kisgyerekként a tarjáni Cigánydombra került későbbi költő, filozófus és festőművész iskolát alig járt, elhajított újságlapokból, a Botos Zoltán édesapjától kapott könyvekből és magányból tanulta mindazt, amit tudott. Balázs János első verseinek kéziratai, miként korai, szuggesztív festményei sajnos örökre eltűntek: a papírral be-begyűjtottak, s a putrijában, ahol élt, a festmények akkor mentek tönkre, amikor egy sárömléskor beszakadt a ház fala, s a konyhaként, hálóként is használt egyetlen szobába beömlött a víz. Minden odaveszett. Akkor azt mondta, soha nem fog már festeni.

Balázs János kevés embert engedett közel magához, inkább csak a gyerekeket, akik csodálták különös világát, és álméltak virtuóz hegedűjátékán. Gyerekként Szabó Tamás és Botos Zoltán is sokszor megfordult nála. Zoltán így jól emlékezett a szoba falán a 10-20 filléres rajzlapokra készült képekre. Biztatta „János bácsit”, fessen újra. Szabódott az öreg, ugyanakkor csodálkozott is, hogy a gimnazista diákok még emlékeztek az alkotásaira. Zoltán mindenestre nála hagyta a festőkészletét. Másnapra aztán megszületett a ma is meglévő első Balázs János-kép, és sorra a többi, amelyek a világot járják, s amelyeket már hamisítanak is.

Botos Zoltán a sokoldalú művésszel annak haláláig szoros barátságot ápolt. S hogy atyai barátjáról az emlékei ne vesszenek el, le is írta azokat. Brunda Gusztáv segítségével pedig egy pályázati támogatást is elnyert a kiadáshoz. *Beszélgetéseim Balázs Jánossal* címen így hamarosan napvilágot láthat Botos Zoltán könyve, melynek kéziratát ismerve azt már most jó szívvel ajánlhatom az olvasóknak Palócföldön és szerte a nagyvilágban.